

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Physicam, siue Scientiam de Corpore naturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

II. Soluuntur argumenta quædam aduersus nostram & veriozem
sententiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95236](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95236)

cio. Maior in proparulo est, & à nemine non conceditur: minor suaderetur, quia si ignis prima generatio non continua, & successiva, sed simultanea, & subita esset: maximè, quia ignis certam aliquam, & determinatam portionem materiæ sibi præstitueret; in qua, & non minori naturaliter introduci non posset: quæ portio materiæ ob id minimum naturale appellari consuevit: hæc ratio nulla est: ergo. Minor probatur: quia sicut ignis maximum naturale non fortitur, id est, adeo magnus esse non potest, ut naturaliter maior adiuncto etiam pabulo, esse nequeat: ita similiter non est, cur per se loquendo minimum naturale fortitur, curve scorsim à contrariis signata quavis materiæ parte in aliaminori produci, & conservari non possit.

8. Deinde: esto ignis minimum naturale fortitur, id neutriquam arguit, aut potest, eum simul produci debere; sed satis erit, ut nunquam existere possit, quin certam quandam, ac determinatam magnitudinem fortitur: esto eam non simul, sed successive fortitur; haud secus, ac lapis per montis declivem projectus nequit descendere aliquantulum, quin certam, ac determinatam spatij magnitudinem deorsum conficiat. Ob id tamen necesse non est, ut per totum illud spatium simul, & non continuo, & successive descendat.

9. Probatur quartò: quia augmentatio, quæ fit per nutritionem, est continua, & successiva: igitur idem de quavis alia dicendum est: antecedens probatur: quia si nutritio non esset continua, & successiva, maximè quia fieret per minima in diversis instantibus; formæque substantialis hominis verbi gratia nutritionem effectura non posset prius unam partem minimi subire, quàm aliam: ac proinde totum simul subire deberet: at hoc falsum est: ergo. Minor suaderetur: quia idcirco forma substantialis, nimirum anima rationalis, prius unam partem minimi naturalis (quod, iuxta Aristotelem, & Beatum Thomam magnitudinem lapidis non excedit) quàm aliam subire nequit, sed potius totum illud simul, semelque in prima hominis generatione subire debet; quia forma vitalis, qualis est anima, nequit per se consistere nisi in certa, ac determinata materiæ portione; ea nimirum, quæ ad suas functiones exercendas sufficiens sit: at hæc ratio in nutritione hominis non militat; siquidem portio materiæ alimentalis, quantumvis exigua sit, cum per nutritionem materiæ præcedenti adiungatur, ad functiones animæ exercendas, quoad eius est, sufficit: igitur non est, cur anima hominis in nutritione minimum aliquod naturale sibi præscribat, in quod totum simul introducatur.

10. Probatur quintò: in augmentatione hominis anima rationalis extenditur ad maiorem locum, quàm antea occupabat, ut cernere est in puero in vitum crescente: at ea extensio in instanti fieri nequit, sed potius continuè, & in tempore: ergo etiam augmentatio hominis cum ea coniuncta non in instanti, sed continuè, atque in tempore fieri debet. Maior perspicua est: minor suaderetur, quia animam rationalem ad maiorem locum protendi, quàm antea occupaverat, est retento pristino loco nouum potiri: at nequit pristino loco retento nouum potiri, nisi continuè, & in tempore: plus enim est retento pristino lo-

co nouum potiri, quàm pristino loco omisso, nouum occupare: anima autem nequit, amisso pristino loco, nouum potiri, nisi continuo, & in tempore: aliàs localiter in instanti, & non continuo, & in tempore posset moveri, quod manifestè falsum est: ergo à fortiori retento pristino loco nouum occupare non potest in instanti, sed potius continuo, & in tempore.

CAPVT II.

Soluntur argumenta quadam aduersus nostram, & veritorem sententiam.

Oppositam sententiam tuerentur Scotus in 4. dist. 44. quæst. 5. Capreolus in 1. dist. 17. quæst. 2. art. 2. Auerroes lib. 3. Physicor. comment. 8. Albertus 8. Physicor. text. 23. Soncinas 8. Metaphysicæ quæst. 22. Ferrariensis, Pomponatius, Thomas Garrius, Toletus, Hurtadus, Arriaga, alique complures, quos referre superuacat. Arguunt primò: tunc introducitur forma substantialis per augmentationem, cum materia ad eam vltimo disposita est: at vltima dispositio ad formam substantialem in instanti & simul producit: ergo ipsa forma substantialis simul, atque in instanti in materiam vi augmentationis introducitur: cum ergo nullum instans alteri immediatum, continuūque sit, augmentatio continua esse nequit. Maior certior est, quàm ut probatione indigeat: minor suaderetur: quia in continuis non datur primum, & vltimum, nisi ratione indiuisibilem. Vltima ergo dispositio, quatenus vltima, in indiuisibili sita erit: cum ergo indiuisibile non possit produci, nisi in instanti, & simul, ut omnibus exploratum est: sanè vltima dispositio ad formam substantialem, quatenus talem, non nisi simul, atque in instanti fieri potest.

Huic argumento responderi potest primò; in continuo primum, & vltimum duplex esse: aliud à partibus continui indistinctis ad earumque diuisibilitatem diuisibile; qua ratione, si à ligno vnus palmi verbi gratia omnia indiuisibilia abscinderentur, adhuc illud vi partium remanentium primum, & vltimum haberet; & neutra ex parte in infinitum abiret: aliud verò à partibus continui distinctæ, & in indiuisibilibus situm, uti suprà lib. 3. tract. 4. cap. 3. & 4. exposuimus: Tunc ergo introducitur per augmentationem forma substantialis, cum producit dispositio vltima ad illam; vltima, inquam, intrinsecè, & ratione partium ipsius dispositionis continuæ: non verò cum producit ea dispositio ut vltima extrinsecè, & ratione indiuisibilem à se distinctorum: cum igitur fiat in tempore, & non in instanti vltima dispositio ad formam priori modo; sanè introductio formæ in tempore, & non in instanti fieri, quantumcūque vltimam dispositio ad formam posteriori modo instantanea, & subita sit. Secundo probabiliter responderi potest; formam substantialem per augmentationem, aliumve motum non introduci in materiam, cum vltimo disponitur, sed immediatè post: cum igitur post instantaneam productionem vltimæ dispositionis tempus sequatur, sanè augmentatio in tempore fiet. Hæc tamen doctrina ita intelligenda non est, ut vltima dispositio, cum non existit,

ad formam disponat: quia post primam, instantaneam que sui productionem non perit, sed conseruatur, & prout conseruata primam formam productionem in tempore comitatur.

13. Arguunt secundo: augmentatio vel est productio vnionis materiae de nouo acquisitae cum pristina materia, vel si pro productione formae de nouo acquisitae sumatur, certe productionem vnionis continuatiuae nuper propositam concomitatur: at productio eius vnionis continuatiuae est interrupta, ac discreta, & non continua: ergo idem de augmentatione dicendum est. Maior in aperto est: minor suadetur: quia vnio continuatiua in indiuisibili sita est: at productio cuiusque indiuisibilis discreta, & interrupta esse debet, non verò continua: cum ea productio in instanti necessario esse debeat, vnum verò instans alteri continuum esse nequeat. Respondeo primo: vnionem continuatiuam in indiuisibilibus sitam non esse, vt supra citato lib. 3. cap. 3. & 4. ostendi. Respondeo secundo: vniam partem corporis alteri vniri, & continuari per superficies, si, vt aduersarij nituntur, indiuisibilia continuatiua admittenda sunt: superficies autem versus longitudinem, & latitudinem diuisibilis est: quod satis superque est, vt eius productio diuisibilis, & continua esse possit: ac per consequens augmentatio in ea productione sita, vel certe cum ea coniuincta diuisibilis, & continua esse poterit.

14. Arguunt tertio: cum animal vi caloris naturalis substantiam alimenti depascitur, tandem deuenire necesse est ad aliquam partem alimenti, in qua pro nullo instanti, aut spatio temporis forma substantialis alimenti conseruari possit: igitur subito, simulque ab ea alimenti parte, eius forma expellitur, & forma viuientis per aggenerationem introducit: ac proinde ea aggeneratione continua, & successiua esse non poterit. Respondeo: nulla pars alimenti adeo exigua esse potest, quin in ea pro tantillo tempore forma alimenti conseruari possit. Ceterum, spatium illud temporis ad conseruationem formae alimentaris sufficiens, adeo exiguum est, vt imperceptibile sit: idque satis est, vt particula materiae, in qua forma alimenti tantulum conseruari potest, & non diutius appellari possit, & debeat nimirum naturale. Deinde respondeo, me neutiquam inficiari augmentationem per accidens interdum interrumpi, vel ratione contrarij alicuius existentis: vel si maior, ob exiguitatem passii applicati, quae ea sit, vt destructio pristinae formae, & aggeneratione formae nouae subita, & instantanea sit; atque adeo continuitatis incapax esse debeat. Quod ergo tantum contendo est, augmentationem per se loquendo esse successiuam, & continuam: huius autem contrarium falsitatis non euincitur argumento facto, vt intuenti constabit.

15. Arguunt quarto: si qua ratione augmentatio continua, & successiua esse deberet, maxime quia agentia omnia naturalia agere debent vniformiter: at hoc est falsum: ergo. Maior nostra est: minor probatur primo: quia Sol intensius speculum, quam aërem intermedium illustrat: quod si lux in speculo refracta non intensius, sed extensius maior alicui videatur; certe negari nequit, solem intensius illuminare lunam, aliaque sydera, quae ab eo lucem mutantur, quam partes cœli propinquiore Soli. Secundo: quia edito alicubi fragore, qui prope consistunt in certa aliqua

distantia, simul eum audiunt: ergo quia fragor ille in certa aliqua distantia simul species sui diffundit: ergo non vniformiter difformiter, siue, quod perinde non est, citius in parte propiori, quam remotiori. Tertio: quia si Sol in quauis parte spatij quo magis ea à se distaret, eo magis in ea lucē suam remitteret: sanè lux Solis in telluris superficie remississima esset: siquidem partes spatij Solem, telluremque interpositae infinitae sunt: lux ergo vbi telluris superficiem lambit, infinite remittitur: at hoc experientiae repugnat, cum lux etiam prope telluris superficiem intensissima saepe sit, eaque, quae valentissimam aciem verberet, atque perstringat.

16. Verum, haec non vrgent. Ad primum respondeo: per accidens quidem ob dispositionem peculiarem passii euenire quandoque posse, vt agens intensius in disito, quam in propinquo operetur, & vniformitatem cum difformitate non coniungat: & hoc solum, & non aliud prima ratio numeri superioris euincit. Ceterum per se loquendo: nullum agens naturale est, quod in operando vniforme, ac difforme non sit; quod satis est, vt per se loquendo augmentatio continua sit, vti supra argumentabar. Ad secundam rationem respondeo: in tota aliqua distantia simul auditur fragor aliquis, eiusque species intentionales simul diffunduntur, eo quod contrario careant: ex quo quia inferat, ea agentia, quae in operando alicuius contrarij luctam pariuntur (de quibus solis quod ad praesens attinet, nobis sermo est) ea, inquam, simul in aliqua certa distantia operari, & non potius, citiusve in ea parte passii, spatijve, quae iis propior est? Aut dic: in quauis distantia ab edito fragore eum non simul, sed successiue audiri. Ceterum, distantiam inter eum, qui prius, eumque qui posterius audit, esse imperceptibilem, ac proinde eam, quae nulla esse videatur: equidem mirum non est, quod ea distantia percipi nequeat, cum distantia cœli, & alicuius cacuminis à longè visi, nullo modo à visu percipiantur.

17. Ad tertium respondeo: Calor feruentis aquae amoto igne decrescit, & remittitur; & quamuis breuissimo temporis spatio, ictu oculi verbi gratia, illud decrementum, siue remissio daret, tamen per infinitas temporis partes durat: at hoc non obstante transacto eo breuissimo temporis spatio, ictu oculi verbi gratia calor intensissimus manet: cur ergo lux in superficie terrae intensissima esse nequeat, quantumlibet post infinitas spatij partes transactas, infinitam remissionem, iacturamque passa sit? Ratio vtriusque est, quia licet lux verbi gratia superficiem telluris lambens infinite minus intensa sit, quam lux immediata Soli: ceterum tota ea infinitas est secundum quid, atque adeo cum absoluta eius intensione non repugnat. Quod autem excessus finitus, quo altera alteram superat, maximus sit, & per tot gradus, quot nemo ferè in numerum redigere possit: quod, inquam, id, quod argumentum conuincit, hic excessus huiusmodi sit, non arguit lucem in telluris superficie existentem, & eique affusam non esse valde intensam, sed duntaxat lucem Soli vicinam incomparabiliter maioris esse intensiōis.